

JEGYZŐKÖNYV

Készült a Józsefvárosi Roma Önkormányzat Képviselő-testületének
2020. november 2. (hétfő) napján 11:00 órakor
a 1082 Budapest, Vajdahunyad utca 14. sz. alatt megtartott 8. nyilvános rendes ülésén

Jelen vannak: Benga-Oláh Tibor elnök
Mészáros Gyula elnök-helyettes
Csikós Éva nemzetiségi önkormányzati képviselő
Kathy-Horváth Lajos nemzetiségi önkormányzati képviselő
Német Ottó képviselő

Meghívottak: dr. Kovács Gabriella nemzetiségi referens

Benga-Oláh Tibor elnök

Megnyitja az ülést és a megjelentek üdvözlése után megállapítja, hogy az ülés szabályszerűen került összehívásra. Megállapítja, hogy a testület 4 fővel határozatképes. Javaslatot tesz a meghívó szerinti napirendi pontok megtárgyalására, továbbá Kathy-Horváth Lajos nemzetiségi önkormányzati képviselőt javasolja a jegyzőkönyv hitelesítésére.

Kathy-Horváth Lajos

Elfogadja a jelölést.

Benga-Oláh Tibor elnök

Szavazásra teszi fel Kathy-Horváth Lajos nemzetiségi önkormányzati képviselő jegyzőkönyv-hitelesítővé történő megválasztását. A Képviselő-testület az alábbi javaslatról dönt:

A Józsefvárosi Roma Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy elfogadja Kathy-Horváth Lajos személyét a jegyzőkönyv hitelesítésére.

Szavazást követően az elnök megállapítja, hogy a jelenlévő 5 képviselő 5 igen, 0 nem, 0 tartózkodás mellett elfogadta az ügyrendi javaslatot, és 49/2020.(X.02.) szám alatt meghozta az alábbi határozatot:

Józsefvárosi Roma Önkormányzat 49/2020.(XI.02.) számú határozata:

A Józsefvárosi Roma Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy elfogadja Kathy-Horváth Lajos személyét a jegyzőkönyv hitelesítésére.

Ezt követően Benga-Oláh Tibor elnök ismerteti a meghívó szerinti napirendi pontokat, és szavazásra bocsátja a napirendi pontok elfogadását az alábbiak szerint:

- 1. 2021. évi munkaterv elfogadása Döntés közmeghallgatásról**
Előterjesztő: Benga-Oláh Tibor elnök (írásbeli előterjesztés)
- 2. 2021. évi költségvetési koncepció elfogadása**
Előterjesztő: Benga-Oláh Tibor elnök (írásbeli előterjesztés)

Az elnök a szavazást követően megállapítja, hogy a Józsefvárosi Roma Önkormányzat a jelenlévő 5 képviselő 5 igen, szavazatával, 0 nem, 0 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi határozatot és meghozta 50/2020.(XI.02.) számú határozatát:

Józsefvárosi Roma Önkormányzat 50/2020.(XI.02.) számú határozata:

A Józsefvárosi Roma Önkormányzat 8. nyilvános rendkívüli ülésének napirendi pontjait az alábbiak szerint fogadja el:

- 1. 2021. évi munkaterv elfogadása Döntés közmeghallgatásról**
Előterjesztő: Benga-Oláh Tibor elnök (írásbeli előterjesztés)
- 2. 2021. évi költségvetési koncepció elfogadása**
Előterjesztő: Benga-Oláh Tibor (írásbeli előterjesztés)

Ezt követően a képviselő-testület megkezdi a napirendi pontok tárgyalását.

- 1. Napirendi pont**
2021.évi Munkaterv elfogadása
Előterjesztő: Benga-Oláh Tibor elnök (írásbeli előterjesztés)

Szavazásra teszi fel a napirendi pontot az írásbeli előterjesztés alapján.
Megállapítja, hogy a jelenlévő 5 képviselő 5 igen, 0 nem, és 0 tartózkodás mellett elfogadta a javaslatot, és meghozta 51/2020.(XI.02.) számú határozatát:

Józsefvárosi Roma Önkormányzat 51/2020.(XI.02.) számú határozata:

Józsefvárosi Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy elfogadja az írásbeli előterjesztésben foglalt, a jelen határozat mellékletét képező a 2021. évi Munkatervet.

Felelős : Benga-Oláh Tibor elnök
Határidő:2021. január 1-től 2021. december 31-ig folyamatos

- 2. Napirendi pont**
2021. évi költségvetési koncepció elfogadása
Előterjesztő: Benga-Oláh Tibor elnök (írásbeli előterjesztés)

Csikós Éva képviselő:

Elolvastam az előterjesztést, egyetértek vele. Azt gondolom mindannyian azt szeretnénk, hogy a Józsefvárosi Cigányzenekar újra kerüljön a korábbi helyzetbe, azt értem alatta, hogy kapjon több támogatást a települési önkormányzattól, hogy növelni lehessen a tavaly lecsökkentett létszámot, mert a zenészeknek gyakorlatilag nincs más megélhetési forrása. És a zenekar a cigányzene ápolása, és a zenészek foglalkoztatása céljából került megalapításra.

A képviselő-testület tagjai a hozzászólásra helyeselnek, jelzik, hogy egyetértenek azzal.

Több hozzászólás nincs, az elnök szavazásra teszi fel a napirendi pontot az írásbeli előterjesztés alapján.

Megállapítja, hogy a jelenlévő 5 képviselő 5 igen, 0 nem, és 0 tartózkodás mellett elfogadta a javaslatot, és meghozta 52/2020.(XI.02.) számú határozatát:

Józsefvárosi Roma Önkormányzat 52/2020.(XI.02.) számú határozata:

A Józsefvárosi Roma Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy

1. az írásbeli előterjesztés és a jelen határozat melléklete szerint elfogadja 2021. évi Költségvetési Konceptióját.
2. felhatalmazza az elnököt arra, hogy kezdeményezzen a települési önkormányzattal 2021.évi költségvetési egyeztető megbeszélést.

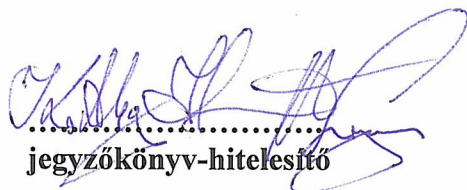
Határidő: 2021. november 2

Felelős: elnök

Benga-Oláh Tibor elnök

Tájékoztatom a T. Képviselő-testületet arról, hogy elkészült a 2. „Klub Füzet” is, melyet megküldtünk a Józsefvárosi Újságnak is közlésre, melyre ígéretet is kaptunk. A 2. Klub Füzetet kérem csatolni a jelen jegyzőkönyvhöz. Polgármester úr jelenleg beteg, de kezdeményeztem a Cigányzenekar ügyében is az egyeztetést, fel fogom vetni a megbeszélésen azt is, hogy ha a települési önkormányzat és az önkormányzatunk között megkötött Együttműködési Megállapodásban benne van, hogy az újságban ingyenesen fórumot biztosítanak a nemzetiségi önkormányzatok részére, akkor miért nehézkes az önkormányzatunk által beküldött anyagok megjelentetése?

Miután megállapítja, hogy egyéb téma nem merült fel, nincs kérdés, illetve közérdekű bejelentés megköszöni a testületi tagok munkáját, az ülést 12:30 órakor bezárja.

.....
jegyzőkönyv-hitelesítő

.....
elnök

Jegyzőkönyvet írta: Oláh Mária

Írásbeli előterjesztés
a Józsefvárosi Roma Önkormányzat
2020. november 2. napján 11:00 órára összehívott
8. rendes képviselő-testületi ülésére
1. napirendi pont

Cím: 2021. évi Munkaterv elfogadása
Előterjesztő: Benga-Oláh Tibor elnök

Tisztelt Képviselő-testület!

Tájékoztatom a Tisztelt Képviselő-testületet a 2021. évi Munkaterről.

Zenés kulturális rendezvények

(fiatal, VIII. kerületi roma zenészek fellépésével (klasszikus zene, jazz, népzene, és tánzene)

helyszín: önkormányzat működési helye – Bp. VIII. Vajdahunyad u 14) Színházterem

- 2021 májusában „Rommajális” zenés kulturális rendezvény
- 2021 júliusában zenés „Hagyományörző” kulturális rendezvény, valamint „Anna Bál” megrendezése,
- 2021 augusztusában „Ünnepi koncert” megrendezése,
- 2021 szeptemberében zenés „Hagyományörző” kulturális rendezvénymegrendezése,
- 2021 októberében zenés „Hagyományörző” kulturális rendezvény megrendezése,
- 2021 októberében „Ünnepi koncert” megrendezése,
- 2021 novemberében zenés „Hagyományörző” kulturális rendezvény, valamint hagyományos „Katalin Bál” megrendezése
- 2021 decemberében „Évzáró” zenés „Hagyományörző” kulturális rendezvény megrendezése,

Állandó programok –

Klub rendezvények,

helyszín: az önkormányzat működési helye – Bp. VIII. ker. Vajdahunyad u .14 sz.

- 2021. január 01-től 2021. december 31-ig havi 1 alkalommal „Roma Ifjúsági Klub”, valamint havi 1 alkalommal „Roma Nyugdíjas Klub

Havonta egy alkalommal 3-5 oldal terjedelemben „Klub Füzet” készítése , lehetőség szerint a Józsefváros c. újságban közzététele

(a lehetséges témákat a képviselő-testület év közben határozza meg)

Együttműködés a Józsefvárosi Cigányzenekarral

- a Józsefvárosi Cigányzenekar próbáinak és programjainak segítése és menedzselése
- az önkormányzat működési helyén (Bp. VIII. ker. Vajdahunyad u 14) a zenekar tagjainak irányításával **zenei oktatás: tehetséges, nem cigányzenekari fiatalok részére - a zenei oktatásának biztosítása előadóművészek közreműködésével.** Hangszerek: hegedű, cimbalom,
- nagybőgő, cselló, brácsa, klarinét, gitár, heti egy alkalommal, vagy igény szerint

Közéleti fórumok szervezése - helyszín: Bp. VIII. Vajdahunyad u 14

Roma fórum, párbeszéd-sorozat a aktuális kérdésekről

2021. április:

július

október

Részvétel, koszorúzás és közös megemlékezés a nemzeti ünnepek alkalmával a települési önkormányzattal

- március 15
- augusztus 2 (roma holocaust)
- augusztus 20
- október 23
- adventi gyertyagyújtás

Közmeghallgatás

A fent leírtak alapján az alábbi határozati javaslatot terjesztem elfogadásra a Tisztelt Képviselő-testület elé.

Határozati javaslat

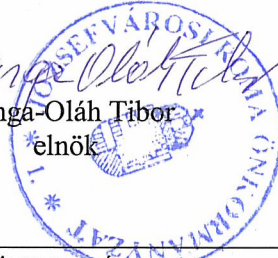
A Józsefvárosi Roma Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy elfogadja az írásbeli előterjesztésben foglalt a 2021. évi Munkatervet.

Felelős : Benga-Oláh Tibor elnök

Határidő:2021. január 1-től 2021. december 31-ig folyamatos

Budapest, 2021. október 22.

Benga-Oláh Tibor
elnök

ELŐTERJESZTŐ: BENGÁ-OLÁH TIBOR ELNÖK JÓZSEFVÁROSI ROMA ÖNKORMÁNYZAT

LEÍRTA: DR. VARGA ADRIENN JOGI ELŐADÓ

PÉNZÜGYI FEDEZETET IGÉNYEL / NEM IGÉNYEL, IGAZOLÁS:

JOGI KONTROLL:

Írásbeli előterjesztés
a Józsefvárosi Roma Önkormányzat
2020. november 2. napján 11:00 órára összehívott
8. rendes képviselő-testületi ülésére
2. napirendi pont

Cím: 2021. évi költségvetési koncepció elfogadása
Előterjesztő: Benga-Oláh Tibor elnök

Tisztelt Képviselő-testület!

2021.évi feladatainkra vonatkozóan elkészült a munkaterv tervezete. Feladatainkat csak akkor tudjuk ellátni, ha ahhoz rendelkezésünkre áll a megfelelő költségvetési fedezet.

Az elfogadásra javasolt költségvetési koncepció szerint a tervezett feladataink megvalósítása, és tervezett szerződéseink 9.550.000.-Ft összegű települési önkormányzati támogatást igényel (működési és pályázati támogatás együtt), ezt indokolja a VIII. kerületi roma lakosság létszám aránya is. Állami támogatásként 1.500.000.-ft összeggel számolunk a koncepcióban.

A fent leírtak alapján az alábbi határozati javaslatot terjesztem elfogadásra a Tisztelt Képviselő-testület elé.

Határozati javaslat

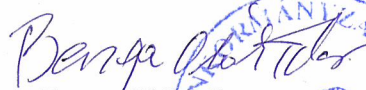
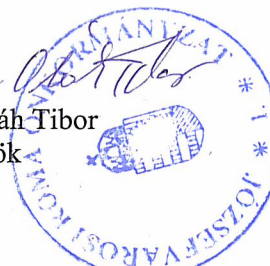
A Józsefvárosi Roma Önkormányzat Képviselő-testülete úgy dönt, hogy

- 1. az írásbeli előterjesztés és annak melléklete szerint elfogadja 2021. évi Költségvetési Koncepcióját.**
- 2. felhatalmazza az elnököt arra, hogy kezdeményezzen a települési önkormányzattal költségvetési egyeztető megbeszélést.**

Felelős : Benga-Oláh Tibor elnök

Határidő: 2021. november 2

Budapest, 2020. október 22

Benga-Oláh Tibor
elnök

ELŐTERJESZTŐ: BENGÁ-OLÁH TIBOR ELNÖK JÓZSEFVÁROSI ROMA ÖNKORMÁNYZAT

LEÍRTA: DR.KOVÁCS GABRIELLA NEMZETISÉGI REFERENS

PÉNZÜGYI FEDEZETET IGÉNYEL/NEM IGÉNYEL, IGAZOLÁS:

JOGI KONTROLL:

2. sz. melléklet

Józsefvárosi Roma Önkormányzat

2021. évi költségvetési koncepciója

/2020 (XI.2) sz. határozattal elfogadva

A Józsefvárosi Roma Önkormányzat a kerületi települési önkormányzattal együttműködve képviselte a romák érdekeit elsősorban a kultúrán, a nevelésen és a munkahelyteremtésen keresztül. Ennek eredménye, hogy évek óta nincs konfliktus a roma és nem roma lakosság között, ami nem jelenti azt, hogy egyes lumpen életmódot folytató család (roma, vagy nem roma) ne lenne negatív hatással lakókörnyezetére, azonban ezek a szűkebben vett lakóközösséget érintő problémák. És semmi esetre sem eredményeznek villongást a lakosság körében.

A Józsefvárosi Roma Önkormányzat célja, hozzájárulni a kerület fejlődéséhez, kulturális sokszínűségéhez, erősíteni a lakosság biztonság érzetét, és felmutatni a cigány kultúra értékeit, lehetőség szerint ismeretterjesztő programok megvalósításával.

Ezt szolgálja a Józsefvárosi Roma Önkormányzat 2021. évre elfogadott munkaterve, mely szerint az alábbiakat szeretnék 2021-évben megvalósítani:

- **zenés- kulturális rendezvények** a jeles napokhoz, nemzeti ünnepekhez kapcsolódóan; cél roma zenészek foglalkoztatása, fiatal tehetségek bemutatása, az érdeklődők számára ingyenes, kulturált szórakozási lehetőség biztosítása

- **állandó programok**

roma klub havonta egy alkalommal időseknek, egy alkalommal fiataloknak;
ehhez 2020 szeptembertől rendszeresen összeállítunk Klub Füzet megjelölés alatt néhány oldalas ismeretterjesztő anyagot, a klubtagok, és bárki érdeklődő számára (eddig elkészült: 2020. szeptember: roma holocaust, 2020. október roma festészet, tervezet: 2020 november roma zene, 2020 október roma oktatás)

együttműködés a Józsefvárosi Cigányzenekarral – próbák segítése, fellépési lehetőség biztosítása, a zenekar vezető zenészei az érdeklődő fiatalokat ingyenes hangszer használat mellett ingyenesen tanítják

közületi fórumok szervezése évente legalább 3 alkalommal (legutóbb 1956. emlékére visszaemlékező kerekasztal beszélgetés)

Cigány festők munkáiból kiállítás szervezése

Részt veszünk az önkormányzati ünnepeken, megemlékezéseken
koszorúzás (roma holocaust, nemzeti forradalmaink jelképeinél)

2021. évben tervezzük neves roma személyiségek sírhelyeinek felkutatását,
szükség szerint a sírok ápolását.

tervezett bevétel: 9.550.000.-ft

(önkormányzati működési támogatás 5,200.000.-ft)

(önkormányzati feladatalapú- pályázati támogatás 4.350.000.-Ft

tervezett költség: 9.550.000.-ft

Költségvetési koncepciókat a fenti célok és programok megvalósításához állítjuk össze.

Települési önkormányzati támogatás terhére (működési és pályázati támogatás) tervezzük a korábbiakhoz hasonlóan:

- két fővel megbízási szerződés kötését, havi 200.000.-ft és havi 150.000.-ft összegben, az összegek után önkormányzatunkat járulékfizetés terheli
- zenés kulturális rendezvények tartása, legalább 6 alkalommal, alkalomként bruttó 500.000.-ft összegben
- tiszteletdíjak fizetése (elnök havi bruttó 49.000.-FT
elnök-helyettes havi bruttó 48.000.-Ft
3 képviselő: havi bruttó 14.700.-ft/fő)

Települési működési, és pályázati támogatásból

tervezett bevétel: 9.550.000.-ft

tervezett kiadás: 9.550.000.-ft

- további, a Józsefvárosi Önkormányzat (illetve a Hivatal felé irányuló, költségvetést érintő kérés: 6 fő munkatárs foglalkoztatása (adminisztráció, takarítás feladattal 3 x 124.000.-ft és 3 x 100.000.-Ft megbízási szerződéssel esetleg a Hivatal keretén belül foglalkoztatva). Ezen összeggel a települési önkormányzat által nyújtott pénzbeli támogatás összege csökkentésre került).
- kérjük a Józsefvárosi Cigányzenekar további működtetését, létszámának és költségvetésének növelését

Állami támogatásból megvalósítandó

- zenés kulturális rendezvények költségének 15 %-a
- klubok működtetése
- ismeretterjesztő „Klub Füzet”-ek összeállítása, sokszorosítása
- közéleti fórumok rendezése
- ünnepeken való részvétel, koszorúzások
- egyéb más programok (pl. nevezetes roma személyek sírjainak gondozása)
- roma festők műveiből kiállítás szervezése

Várható bevétel: 1.500.000.-Ft

Várható költség: 1.500.000.-Ft

Budapest, 2020. november 2

Benga Oláh Tibor
Benga-Oláh Tibor elnök
Józsefvárosi Roma Önkormányzat

MEGHÍVÓ

**a Józsefvárosi Roma Önkormányzat Képviselő-testülete
2020. november 2. napjára összehívott
8. nyilvános rendes testületi ülésére
Helyszín:1082 Budapest, Vajdahunyad utca 14.sz.**

Napirend:

- 1. 2021. évi munkaterv elfogadása Döntés közmeghallgatásról**
Előterjesztő: Benga-Oláh Tibor elnök (írásbeli előterjesztés)
- 2. 2021. évi költségvetési koncepció elfogadása**
Előterjesztő: Benga-Oláh Tibor elnök (írásbeli előterjesztés)

Budapest, 2020. október 22.

Üdvözlettel:

Benga-Oláh Tibor sk.
elnök

JELENLÉTI ÍV
A JÓZSEFVÁROSI ROMA ÖNKORMÁNYZAT

2020. hó *október* napján..... *2*
megtartott képviselő testületi ülésről

Benga Oláh Tibor elnök..... *Benga Oláh Tibor*

Mészáros Gyula elnökhelyettes..... *Mészáros Gyula*

Németh Ottó képviselő..... *Németh Ottó*

Csikós Éva képviselő..... *Csikós Éva*

Kathy Horváth Lajos képviselő..... *Kathy Horváth Lajos*

Meghívottak:

Almásy János

Oláh Tibor

Mészárosé Forrás Brigitta

*Józsefvárosi Roma
Művelődési Központ*

**Józsefvárosi Roma Önkormányzat
1082 Budapest, Vajdahunyad u 14**

1

Józsefvárosi Roma Önkormányzat

Klub Füzet

2.

(kicsiknek és nagyoknak)

Cigány festők Magyarországon

2020. október 26.

Kedves Olvasó!

Örülünk, hogy ismét kezébe vetted füzetünket.

2. Klub Füzetünkben a magyarországi cigány festőkről, festészetről szeretnénk némi ismereteket közvetíteni.

A cigányság és a művészet

2

Közismert a cigányság és a zene szoros kapcsolata. Máig őrizzük az 1700-as években élt cigányprímás - Cinka Panna – emlékét, és kitörölhetetlen az egyetemes zenei közkincsből Bihari János és Sárközy Ferenc, az 1800-as években élt európai híró cigány zeneszerzők - neve. Szinte nincs cigány, és magyar ember, aki ne ismerné a nótaszerző-prímás - Dankó Pista dalait. A XX. század és jelen korunk világhíressé vált cigányzenészeiről pedig - külön füzetben” írunk majd.

Egy szóval: tudjuk, hogy a cigányság kultúrája emberemlékezet óta egybeforrt a zenével, elsősorban a páratlan zenei előadó-művészettel.

Más a helyzet azonban a művészet egyéb ágaival, mint az irodalom, vagy a festészet. Ezek „írott” módon, az az mások számára is megismerhetően – a zenénél sokkal később váltak ismertté.

Ezt a később meginduló folyamatot az segítette, hogy az 1800-as években megindult az érdeklődés a cigány nép történelmének, szokásainak és zenéjének tanulmányozása iránt. Ebben a legjelentősebb tevékenység Habsburg József Károly főherceg (1833-1905) nevéhez kötődik, aki a katonáitól megtanulta, majd kiválóan beszélt a cigány nyelvet, és pártolta a cigányságot, birtokain igyekezett őket letelepíteni, állandó megélhetést, és oktatást biztosítva számukra. Ismert, hogy az első cigány-magyar szógyűjtemény 1790 körül jelent meg, majd az 1800-as években több katolikus imádság, és Petőfi vers cigány nyelvre fordítása is megszületett, s épp a főherceg pártoló segítése mellett jelent meg az első cigány nyelvtan, és jelentek meg a szótárszerkesztő és költő Nagyidai Sztojka Ferenc művei. A XX. században pedig már neves cigány írók és költők sora jelzi a cigányság irodalmának útját Bari Károlytól Lakatos Menyhérten át napjainkig.

De mit tudhatunk a roma festészetről?

Ez a dolgozat nem alkalmas arra, hogy részletekbe menően mutassa be az olvasónak a mai magyar roma festészetet. A célunk az, hogy közérthető módon ráirányítsuk az érdeklődő olvasó figyelmét arra, hogy létezik és alkot, számos tehetséges, kiemelkedő roma festő, festőművész. Célunk az is, hogy megmutassuk hol, és miként ismerkedhet meg műveikkel, hol láthatja festményeiket az érdeklődő. Hiszen festményekről olvasni lehet, de a festmény csak akkor nyújt élményt, ha látod!

Adódik a kérdés: más? és miben más a roma festők alkotása, mint általában a festészet? Egyben biztosan különös a többihez képest: a roma festők cigány perspektívából láttatják a világot. „...a cigánytelepek, a kitaszíttóság, a nyomor sorsközösségéből, valamint a roma kultúra értékeiből, a népdalokból, a mesékből, sőt a viseletből táplálkozik és áll össze egy nem egységes, de mégis markánsan jellemző világgá. A roma festészet az elmúlt évtizedekben a roma kultúra egyik legjelentősebb zászlóhordozójává, ezáltal pedig identitásformáló erővé is vált.” (idézet Goethe-Institut internetes web lapján, Kadét Ernő (Roma

Sajtóközpont) a Romák és a Képzőművészet c. írásából, 2017.április).

A roma festészet azonban csak az 1900-as évek második felétől követhető nyomon, azt megelőzően széles körben nem ismert roma festő munkája Magyarországon.

Minden bizonnyal sokkal nehezebben tudnánk a kortárs roma festészet remekeit áttekinteni, ha valamennyiünk szerencséjére Zsigó Jenő roma származású magyar szociológus, népművelő, szerkesztő nem lenne a roma kultúra elkötelezett, és fáradhatatlan híve. Olyan híve, aki a Fővárosi Önkormányzat támogatásával összegyűjtötte a roma kortárs festészet mintegy 2500 darabját, és annak legkiválóbbnak ítélt 74 alkotója néhány művét egy gyűjteményes kötetben bárki számára hozzáférhetővé is tette. Az album 2009-ben készült el, „CIGÁNY FESTÉSZET MAGYARORSZÁG 1969-2009” címet viseli. Amikor kortárs cigány festészeztől szó esik, ez a kötet megkerülhetetlen, hisz 2009-ig megtalálunk benne minden jeles cigány festőt, és ami még nagyon fontos: az internet segítségével – mert az album az interneten, a „Cigány Festészet Magyarország 1969-2009 – Sulinet” kereséssel teljes terjedelemben megtalálható -, láthatjuk a 74 művész mindegyikének néhány alkotását. Ha van interneted, feltétlenül nézgesd az albumot, mert sok szeretni való képet találsz majd, mennél többet „lapozgatsz”, annál közelebb érzed majd magadhoz az alkotásokat. Mert mint már írtuk, festészeztől lehet olvasni és beszélni, de a legfontosabb a látvány nyújtotta élmény!

Festők, akikről feltétlenül tudni kell

Roma festők munkáiból elsőként az 1905-ben Nagykállón született cimbalmos, hegedűs és primás Mocsár Gyula műveit tartja számon az emlékezet, aki a festészetet - szintén zenész, és festészeztel is foglalkozó primás barátja – id. Kokas Pál – hatására kezdte el. Mocsár Gyula tájképeiből soha nem volt kiállítás, képeit a barátai vásárolták meg. Megmaradt képeit Zsigó Jenő mentette meg az utókor számára, és tette közkinccsé azzal, hogy műveit felhozta Budapestre, integrálta a kortárs roma festmények közgyűjteményébe és beválogatta a fentebb már ismertetett albumba.

Tudomásunk szerint az 1960-as évekig más cigány festőket nem őrzött meg az emlékezet.

Az első igazán jelentős áttörést **Péli Tamás (1948 -1994)** művészete jelentette. Péli Tamás Budapesten, a VIII. kerületben született és nőtt fel, jómódú cigányzenész családban. Művészeti tanulmányait a Képző- és Iparművészeti Szakközépiskolában kezdte. Bár nem vették fel a képzőművészeti főiskolára, egy Magyarországon tartózkodó holland művész házaspár felismerve tehetségét, segítette abban, hogy ösztöndíjjal elvégezze a Holland Királyi Képzőművészeti Akadémiát. Komoly kezdeti képzőművészeti sikereit, jeles munkáit hátrahagyva 1974-ben visszatért Magyarországra, ahol 1976-tól állította ki műveit. Festészeztel mellett jelentős volt közéleti szerepvállalása, ahogy fogalmazta: „*Homlokomon kettős aranypánt van. Az egyik a cigányságom, egyik pedig a magyarságom, és egyikről sem vagyok hajlandó lemondani*” E szerint élt és alkotott, művészeztelével iskolát teremtve segítette számos cigánygyerek és fiatal művész alkotói életútját. „Péli valódi szellemi vezető volt, olyan tanítványokkal, mint Váradi Gábor, Feka Lajos és Szentandrassy István, aki Péli halála után maga is számos roma művész (Gügyi Ödön, Tóth Elemér, Túró Zoltán) mesterévé vált. A „Péli-iskolát” a technikai képzettség, a roma hagyományokhoz kötődő elemek tudatos használata, a gyakran balladisztikus hangvétel és egyfajta szimbolikus ábrázolási mód jellemzi.” (idézet Dékei Krisztina „Pécskődombtól Velencéig” c. írásából, megjelent interneten, a REVIZOR Kritikai Hírpoltál főoldalán 2011. 01. 16-án).

Szentandrassy István (1957-2020) Állami gondozottként nőtt fel, Péli Tamástól tanult festeni, akit Csapi-n, egy gyermek olvasótáborban ismert meg, itt találkozott először a cigány kultúrával és saját cigány identitásával is. Képeit Bécsben, Prágában, Münchenben, New-York-ban is bemutatták. Műveit a cigányság hagyományai és alakjai, a reneszansz világot idéző alkotásai jellemzik. Az erőteljes, olykor karcos formáit, meleg-barna, meleg-sárga, vörös tónusok uralják. Péli halála után maga is számos roma művész (Gügyi Ödön, Tóth Elemér, Túró Zoltán) mesterévé vált.

Művészetét 2012-ben Kossuth Díjjal ismerték el.

Az interneten megtalálható honlapja, láthatóak lebilincselő munkái.

Balázs János (1905-1977) Talán a legkülönösebb személyiség festő kortársai sorában. Apja és anyja is primás volt, de korán árva lett és a Salgótarján melletti Pécskődomb cigánytelepen nőtt fel. Mindössze két évet járt iskolába, de minden érdekelt, mindent elolvasott. Saját erejéből igazi reneszansz műveltségű ember lett: egyaránt olvasta Jókai és Milton, Schopenhauer, Nietzsche műveit. Közben egyáltalán nem volt könnyű élete, kétkezi munkával kereste kenyerét. Még a telepen belül is elszigetelten, remeteként, magának való emberként élt. Már elmúlt 63 éves, amikor elkezdett festeni, tehetségét 1971-ben ismerték fel. A hírnevet nem szerette, nehezen viselte a rá irányuló figyelmet. Művészetének elemzői szerint állatokból, szörnyekből, történelmi eseményekből, bibliai témákból és mítoszokból összeálló varázslatos és mitikus világában sosem szerepeltek cigány alakok, különleges életútja, és tehetségéből fakadó formabontó öntörvényűsége adhat erőt sorstársainak. Ma már neves galériák forgalmazzák képeit.

A fent említett három festőn túl szinte végtelen azok sora, akiket az érdeklődő figyelmébe lehetne és kellene is ajánlani, erre azonban e dolgozat keretein belül semmiképp nincs mód. De nem zárhatjuk témánkat **Csámpai Rozi**, **Túró Zoltán**, **Varga László**, a legfiatalabbak közül **Vári Zsolt** és **Balogh Tibor** nevének említése nélkül. Csámpai Szénási Rozi Budapest VIII. kerületben él és alkot, tanít festészetre gyermekeket és fiatalokat. Közben megörvendeztet bennünket munkáival – szépséges, lány nőalakjai, VIII. kerületi kedves utcáriszletei (Lujza utca, Diószegi utca) nyugalmat és harmóniát visznek rohanással és feszültséggel terhes életünkbe. **Túró Zoltán** szintén Józsefvárosban él, és alkot, álmód vászonra megfújhatetlen, elérhetetlen Paganinit, reneszansz zenészeket, táltosokat, vágyakat. Ha **Varga László** csak két képet festett volna (Cigányasszony madárral, A kígyó), akkor sem feledhetnénk, ahogy **Váradi Gábor** „Boldogság”-át sem.

És jönnek, jönnek a fiatalok! **Vári Zsolt**, **Balogh Tibor**, Tiszadob gyermekei, akik nem adták meg magukat a sorsnak, amely már születésükkor rájuk tette az állami gondozottság minden terhét. De – ahogy mondják – a tehetség utat tör magának, és ők a kiúttalanban az utat keresték. Megtalálták. Képzettek tehetségesek, elszántak!

Azonban van egy apropó, egy aktualitás.

A Józsefvárosi Roma Önkormányzat mintegy 30 roma kortárs festő műveiből kiállítást rendezett Budapest VIII. Vajdahunyad u. 14. sz. alatti működési helyén. A kiállítás 2021 február 28-ig keddi napokon 13-15 óra között, csütörtöki napokon 15-17 óra között tekinthető meg. A fent említett festők némelyikének egy-egy művét (Vári Zsolt, Csámpai Rozi, Túró Zoltán) közvetlen közelről megtekintheted.

Józsefvárosi Roma Önkormányzat